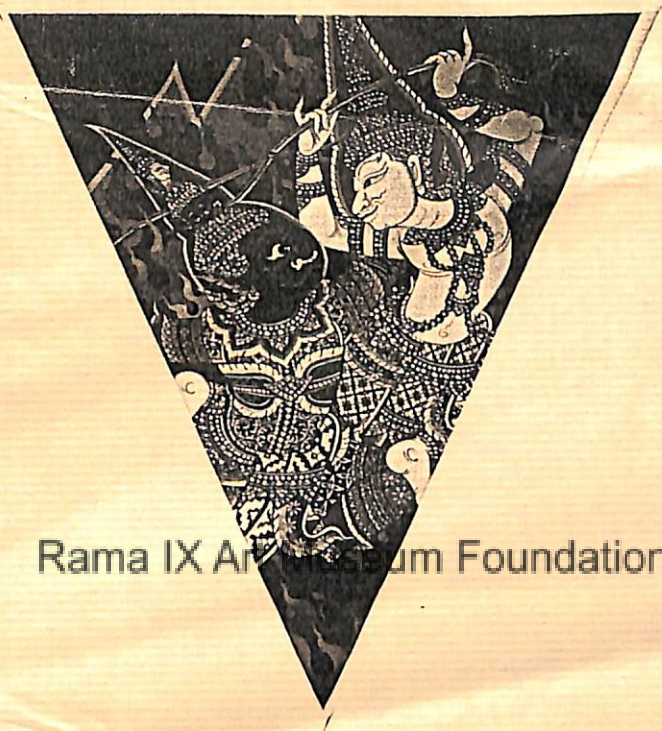

Rama IX Art Museum Foundation

The most greatest image
of
Ramayana

17 sep - 17 dec 2001

at

Ma House Mini gallery and library jarunsanitwong 69

P-ETC - 0-0168

SOL-0188-09-2544

พ.ศ. ๒๕๔๕

หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

RAMA IX ART MUSEUM FOUNDATION

Engage in a hand in hand combat / 30 X 60 cm.

มหากาพย์เรื่องรามเกียรติ์(Ramkian) เป็นเรื่องราวที่ชาวไทยรวมไปถึงชาว Asia ในหลายๆประเทศรู้จักกันเป็นอย่างดี Ramkian มีต้นกำเนิดมาจาก Ramayana ของประเทศ India ความเชื่อในศาสนาฮินดู เชื่อกันว่า พระราม ตัวเอกของเรื่องเป็นอวตารปางหนึ่งของพระนารายณ์ เทพเจ้าในศาสนาฮินดู ซึ่งมาเกิดในโลกมนุษย์ในร่างต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นคนหรือสัตว์เพื่อช่วยขจัดภัยร้ายแรงต่างๆที่จะบังเกิดขึ้นกับมนุษย์ และนำมาซึ่งความผาสุกของมวลมนุษย์ และเมื่อสิ้นสุดภารกิจก็จะกลับคืนสู่สรวงครันตามเดิม มีด้วยกันทั้งสิ้น 10 ปาง แต่ในทางวรรณคดีแล้ว ชาว India เชื่อกันว่า Ramayana เป็นมหากาพย์ฮินดูที่มีเรื่องราวแรกของชาว India ที่มีความยิ่งใหญ่และแพร่ขยายเป็นที่รู้จักกันไปทั่วโลก และยังสันนิษฐานว่าเป็นเรื่อง 'อิติहाส' หรือความจริงทางประวัติศาสตร์ นักวิชาการทางวรรณคดี India & Asia หลายท่านลงความเห็นว่า เป็นเรื่องราวที่มีแก่นของเรื่องที่มีความจริงทางประวัติศาสตร์เป็นพื้นฐาน เป็นประวัติศาสตร์การรุกรานของชาวอารยันที่เข้ามายึดครองพื้นที่ใน India ซึ่งเดิมทีแล้วชาวอารยันเป็นชนเร่ร่อน เลี้ยงสัตว์อยู่ในตะวันออกแถบทะเลแคสเปียนต่อมาได้ตั้งถิ่นฐานอยู่ตรงแม่น้ำคงคา และในราวสมัยต้นพุทธกาลได้แพร่ขยายอาณาจักรลงไปทางใต้ และตั้งอาณาจักรใหญ่ขึ้นใหม่ชื่อ อันธระ อยู่แถบลุ่มน้ำโคทาวรี และ กฤษณา ซึ่งเดิมทีเป็นที่อยู่ของชาว วินธะ เป็นชนพื้นเมืองที่มีอารยธรรมด้อยกว่าชาวอารยันในขณะนั้น เมื่อมาอยู่ภายใต้การปกครองของชาวอารยัน จึงช่วยทำศึกสงครามครั้งใหญ่กับพวกทรวาท(Dravidian) หรือนักวิชาการบางท่าน หรือว่าเป็นชาวเกาะลังกา อย่างไรก็ตามนี่คือแก่นของเรื่องราวที่น่าจะเกิดขึ้นจริงในประวัติศาสตร์ ซึ่งบรรดานักวิชาการส่วนใหญ่เชื่อว่าเป็นต้นกำเนิดของเรื่องราวใน Ramayana

Rama IX Art Museum Foundation

เมื่อสงครามใหญ่สิ้นสุดลงโดยชัยชนะตกเป็นของฝ่ายอารยัน ก็ได้มีการสรรเสริญถึงวีรกรรมของผู้นำของตนเป็นที่เล้าขานสืบทอดกันมาแบบปากต่อปาก โดยผ่านทางบทกวี ซึ่งโดยธรรมชาติแล้วก็นั้นแตกต่างจากนักประวัติศาสตร์จึงมิได้ยึดอยู่กับความเป็นจริงอย่างเดียว มีการใช้จินตนาการช่วยเพิ่มสีสันและความน่าสนใจของบทกวี อีกทั้งยังเป็นการยกย่องพวกพ้องในความเก่งกล้าสามารถให้ยิ่งใหญ่ประดุจดังเทพเจ้า โดยชาวอารยันที่ถือว่าตัวมีอารยธรรมที่สูงถูกยกให้เป็นฝ่ายมนุษย์ ชาวพื้นเมืองที่มีอารยธรรมด้อยกว่าซึ่งเป็นทาสผู้ช่วยในการรบถูกเปรียบเป็นวานร ซึ่งในที่นี้ไม่น่าหมายถึงความไร้ปัญญา เพราะอย่างไรก็ตามมันก็เป็นสัตว์ที่มีความเฉลียวฉลาดค่อนข้างล่องแคล่วว่องไว และมีคุณสมบัติที่เกือบจะทัดเทียมคนได้ และพวกชาว Dravidian ถูกเรียกว่าเป็นพวก รากษส หรือยักษ์ ที่มีร่างกายใหญ่โตและมีความสามารถในการรบสูง เป็นต้น

จากที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ก็จะเห็นได้ว่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นนี้เป็นเรื่องประวัติศาสตร์ทางการสงครามของมนุษย์ 2 เผ่าพันธุ์ ที่อาจจะมีการยอมรับและความเชื่อที่ต่างกันเท่านั้น แต่เป็นที่น่าสงสัยว่าไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวในรามเกียรติ์ หรือ Ramayana ของ India เองที่เราได้อ่านหรือได้อ่านในปัจจุบัน กลับเป็นเรื่องราวของการที่ชนพื้นเมืองอินเดียนั้นถูกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเป็นเทพเจ้าอวตาร กับฝ่ายของยักษ์ ซึ่งเป็นตัวแทนฝ่ายมารร้าย ซึ่งมีทั้งความพิสดาร และปาฏิหารย์ที่เกินความเป็นจริงอยู่ตลอดทั้งเรื่อง ทำให้จึงเป็นเช่นนั้น

ตามความเห็นของนักวิชาการส่วนใหญ่แล้ว ค่อนข้างจะมีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งอาจสรุปได้ว่าเรื่องราวต่างๆที่ถูกเสริมเติมแต่งขึ้นมานั้น เป็นการทำงานของจินตนาการของกวีที่น่าจะเป็นกวีฝ่ายอารยัน ที่มีจุดมุ่งหมายที่จะยกย่องเชิดชูเกียรติยศของชนเผ่าของตน และเป็นสีสันทางวรรณกรรมเสียมากกว่า นอกจากนั้นการที่อินเดียเป็นอาณาจักรใหญ่ และมีความเจริญทางอารยธรรมซึ่งมีอายุเก่าแก่มากที่สุดชาติหนึ่งในเอเชีย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เรื่อง Ramayana มิได้เล้าขานกันเพียงแต่ในอินเดียเท่านั้น เมื่อกาลเวลาผ่านไปการเสริมเติมแต่งก็มากขึ้นจากปากต่อปาก จากรุ่นสู่รุ่น จากประเทศสู่ประเทศ Ramayana จากเดิมที่เชื่อกันว่า เริ่มต้นมาจากความจริงทางประวัติศาสตร์ ก็เริ่มก้าวเข้าสู่ความเป็นอิสระหลุดพ้นจากเงื่อนไขทางประวัติศาสตร์อย่างเต็มตัว โดยผ่านทางความสามารถในการใช้จินตนาการของกวี โดยมีเงื่อนไขทางความเชื่อทางศาสนาเป็นกลไกในการกำหนดทิศทางของเรื่องราว โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน Ramayana ของ India ทำหน้าที่เป็นเสมือนหลักคำสอนทางศาสนาของชาวฮินดูตัวละครต่างๆในท้องเรื่องเป็นตัว

อย่างของการเป็นมนุษย์ การทำหน้าที่ในสังคม และพฤติกรรมในด้านต่างๆ เช่น พระราม ตัวอย่างที่ดีในฐานะกษัตริย์ซึ่งภาระกิจของกษัตริย์ก็คือการรบ เพื่อปกป้องอธิปไตยของอาณาจักร และการปกครองให้ประชาชนของตนอยู่กันอย่างมีความสุข ตัวอย่างที่ดีของพี่ชายที่เป็นดุจดั่งบิดา และเพื่อนมีความเมตตาคอยสั่งสอนตักเตือนน้องๆ คือ พระลักษมณ์ พระพระพรต พระสัตรุต ทั้งพระลักษมณ์ก็เป็นตัวอย่างที่ดีของน้องที่เชื่อฟังและเคารพในพี่ชายในขณะเดียวกันหรือในฐานะตัวอย่างของสามีที่ดีของนางสีดา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนางสีดาเป็นตัวอย่างของภรรยาที่ดีเป็นสตรีหมายเลขหนึ่งในด้านความซื่อสัตย์ต่อสามีของตน ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับสตรีไทยทุกคนมาจนปัจจุบัน

Engage in a hand in hand combat / Tempera on paper / 30 x 60 cm

ปัจจุบัน เรื่องราวของการปฏิบัติหน้าที่ที่ดีมีได้มีเพียงในฝ่ายธรรมะเท่านั้น แม้ในฝ่ายอธรรม อย่างเช่น ราพณ์เองก็เป็นตัวอย่างแห่งชนชั้นปกครองที่ยึดมั่นในหน้าที่ของตนจนแทบไม่มีที่ติถึงแม้ว่าตัวจะตายก็ตาม แต่เสียตรงที่ว่าราพณ์นั้นปล่อยให้ความลุ่มหลงทางกามารมณ์มีอำนาจเกินความถูกต้องและเหตุผล อันนำมาซึ่งความพินาศของญาติวงศ์และมิตรสหาย ซึ่งเป็นเหมือนอุทาหรณ์สอนให้คนรู้จักควบคุมจิตใจของตนเอง เป็นต้น

เรื่องราวของตัวอย่างในการปฏิบัติหน้าที่ความเป็นมนุษย์ในสังคมในหลายฐานะยังมีปรากฏอีกมากมายในมหากาพย์ Ramayana

ถ้าจะกล่าวถึง Ramakian ของไทยอาจกล่าวได้ว่าเป็นเรื่องราวที่รับมาจาก India ทั้งทางตรงและทางอ้อม ถึงแม้ว่าในส่วนที่ได้รับการเผยแพร่จาก India โดยตรงก็ยังผ่านตัวแปรต่างๆมากมายมิใช่การคัดลอกจากมหากาพย์ของ Valmiki ซึ่งถือกันว่าเป็นผู้บันทึกหรือแต่ง Ramayana แต่ใน India ก็มีได้มีเพียง Ramayana ของ Valmiki เพียงฉบับเดียวด้วยเหตุที่ว่า India เป็นอาณาจักรใหญ่มากซึ่งประกอบไปด้วยแว่นต่างๆมากมาย ดังนั้นจึงมีความแตกต่างกันออกไปตามธรรมเนียมและความเป็น

ดั้งเดิมของแต่ละเขต อีกทั้งยังมีบางส่วนที่รับมาจากเรื่องราวที่ถูกแต่งเติม
โดยประเทศอื่นๆอีกต่อหนึ่งก่อนจะมาสู่ประเทศไทย ดังนั้นการเดินทาง
ของ Ramayana มาสู่ประเทศไทยจึงมีตัวแปรมากมายหลายกระแส ทำให้
เรื่องราวระหว่าง Ramayana กับ Ramakian มีรายละเอียดแตกต่างกัน
ไปพอสมควรและด้วยความที่มีรายละเอียดที่คลุมเครือและที่มากะจัด
กระจายหลายกระแสนั้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นโอกาสที่ดีของกวีไทยที่จะมีสร
ภาพที่จะแต่งเติมเพิ่มสีสันไปตามจินตนาการรสนิยมและความเชื่อของตน
ทำให้ Ramakian มีบทบาทเป็นผลงานทางวรรณศิลป์อย่างเต็มตัว และ
ในขณะเดียวกันก็เป็นกระจกสะท้อนประวัติศาสตร์ทางสังคมในยุคสมัย
นั้นๆ ด้วย ซึ่ง Ramakian ฉบับสมบูรณ์ฉบับแรกถูกพระราชทานขึ้นใน
สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

จากที่ได้กล่าวมาแล้วถึงความเป็นมาของเรื่อง Ramayana
และ Ramakian จนเห็นได้ว่าเรื่องราวนั้นเต็มไปด้วยจินตนาการของกวีที่
มีจุดกำเนิดมาจากความจริงในประวัติศาสตร์ ซึ่งอาจกล่าวเปรียบเทียบได้
ว่า สิ่งที่เกิดขึ้นจริงเปรียบเสมือนแก้วใสที่ว่างเปล่าและจินตนาการก็คือ
น้ำที่เติมลงไปจนเต็ม ส่วนสีสันของน้ำนั้นก็ขึ้นอยู่กับรสนิยมหรือ
ความเชื่อของผู้เติมน้ำนั่นเอง อย่างไรก็ตามต้องถือว่า Ramayana ฉบับ
พิมพ์ไปไกลกว่าความจริงทางประวัติศาสตร์มากเหลือเกิน แต่นั่นมิได้ทำให้
คุณค่าของ Ramayana ด้อยลงเลย Ramayana เปลี่ยนแปลงบทบาท
จากบันทึกเรื่องราวที่เกิดขึ้นมาเป็นความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ทางจินตนาการ
ของมนุษยชาติ แต่ผลของเรื่องราว Ramayana มิได้หยุดนิ่งอยู่แต่ในผล
งานวรรณกรรมเท่านั้น เพราะเรื่องราวเหล่านั้นได้เป็นตัวกระตุ้น
จินตนาการของศิลปินทุกๆ แขนงในหลายๆ ประเทศที่มหากาพย์เรื่องนี้
แพร่ไปถึงจากอดีตสู่ปัจจุบัน ให้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะออกมาอย่างม
มาย ข้าพเจ้าก็เช่นกันผลพวงจากการที่เคยได้ยินได้ฟังเรื่อง Ramakian นี้
ซึ่งอยู่ในจิตใจของข้าพเจ้าตั้งแต่สมัยยังเป็นเด็ก และด้วยความประทับใจ
นั้น เกิดเป็นแรงกระตุ้นให้ข้าพเจ้าพยายามศึกษาและเขียนจินตนาการ
ของข้าพเจ้าออกมาในรูปของผลงานจิตรกรรมบนพื้นฐานแห่งงานจิตรกรรม
ไทยประเพณีซึ่งภาพของ Ramakian ในจินตนาการที่ตรึงใจของข้าพเจ้า
มากที่สุด คือ ฉากของสงคราม การสู้รบระหว่างฝ่ายพระรามและทศ
กัณฐ์ อันบรรยายถึงบุคคลิก ลักษณะ ความเก่งกล้าสามารถ อิทธิฤทธิ์
ปาฏิหาริย์ของตัวละครต่างๆ ในท้องเรื่องไว้อย่างพิสดารอย่างที่สุด..

Thirawut Bunyasakseri

Born in Bangkok, Thailand 1977

- college of fine art 1993

- B.F.A of Thai traditional painting, faculty of decorative art silpakorn university 1996

Exhibition

- Art Exhibition by student of college of fine art, Nation gallery Bangkok, Thailand 1993

- 1st award of beach sculpture, Prachuap Khiri Khan Thailand 1994

- PTT art exhibition 9th, Silpa Bhirasri gallery, Bangkok 1995

- "Thai Painting" at S. Pratumtong, Bangkok 1996

- Art Thesis Exhibition by student of Silpakorn University, Silpa Bhirasri gallery, Bangkok 1997

- "Engage in a hand-in-hand combat" at comme, Bangkok 2000

- "The story of Ramayana" at Foreign Correspondent club of Thailand, Bangkok 2001

Rama IX Art Museum Foundation

Thank you

น.ส. สมพร สิงห์โต ผู้เขียนงานวิจัยการเปรียบเทียบระหว่างธรรมเนียมของ วาลมิกิ กับ ธรรมเนียมที่ พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

พี่ตึก พี่ป๊อก อ้า ปรีนซ์ ดาร์ลิ่ง และ น้องน้ำ สำหรับความช่วยเหลือในงานด้านเอกสาร

พี่แชมป์ พี่แพรว ร้าน Ma House เอื้อเฟื้อสถานที่

